

OUR Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POSTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izven nedelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ!

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 273 — Štev. 273.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 25, 1939—SOBOTA, 25. NOVEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

NOVA VLADA V ROMUNJI

KER SO SE RAZBILA POGAJA-
NJA ZA TRGOVSKO POGODBO Z
NEMČIJO, JE KABINET ODSTOPIJL.

TATARESCU BO NOVI MINISTRSKI PREDSIEDNIK Romunska se nagiblja k zaveznikom

BUKAREŠTA, Romunska, 24. novembra. — Romunski kabinet je odstopil, ko so se razbila pogajanja z Nemčijo za novo trgovsko pogodbo. Kralj Karol je naprosil nekdanjega ministrskega predsednika Grigorija Tataresca, da sestavi nov kabinet. O Tatarescu je znano, da je zelo naklonjen zaveznikom. Star je 47 let in je po poklicu odvetnik.

NEMČIJA JE ZAHTEVALA MONOPOL NA PETROLEJ

Ministrski predsednik Konstantin Argeoiannu je včeraj odstopil, ker je večina njegovih ministrov zavrgla nemške zahteve, med katerimi je bila tudi zahteva, da dobi Nemčija skoro popolni monopol nad romunskim petrolejem in nad različnimi surovinami.

Tatarescu, ki je bila nazadnje poslanik v Parizu, je poznan kot "mož z železno roko", ker je z vsemi sredstvi preganjal Železno gardo, ki je v zadnjih sedmih letih umorila dva ministrska predsednika.

VAŽEN PREOBRAZ V ROMUNSKI POLITIKI

Da je kralj Karol izbral Tataresca, ki je prvič postal ministrski predsednik leta 1934, ko je Železna garda umorila tedanjega ministrskega predsednika Iona Duco, za bodočega ministrskega predsednika, kaže na odločno voljo kralja Karola, da obdrži nevtralnost.

NEMŠKA MISIJA SE NA ROMUNSKEM

Dva ministra sta odstopila že v sredo v protest proti nemškim zahtevam, katere je predložil načelnik nemške misije dr. Karl Clodius, toda njegova misija je ostala v Bukarešti.

V novem kabinetu bosta ostala vnanji minister Grigore Gafeneu in justični minister Victor Ismandi.

PRIČETEK GOSPODARSKEGA BOJA MED NEMČIJO IN ZAVEZNIKI

Kabinetna kriza je odprla pot za novo borbo med Nemčijo in zavezniki za romunsko žito, petrolej in surovine, ki so neobhodno potrebne za armade. Angleška trgovska misija je že na potu v Bukarešto, da sklene z Romunsko trgovsko pogodbo.

KRALJ JE POKAZAL NAKLONJENOST DO ZAVEZNIKOV

Diplomatski krogi vidijo v izbiri Tataresca za ministrskega predsednika trdni sklep kralja Karola tesneje se približati Angliji in Franciji. Navzlic temu pa bo Tatarescu skušal skleniti z Nemčijo novo trgovsko pogodbo, ker more Nemčija vsled zemljepisne lege na več načinov pritiskati na Romunsko. Romunsko mora biti v svoji politiki zelo previdna, kajti ogroženo je ravno tako Rusija, kot Nemčija.

BEOGRAD VZNEMIRJEN

BEOGRAD, Jugoslavija, 24. nov. — Vest o romunski ministrski krizi je v jugoslovanskih političnih krogih povzročila veliko vznemirjenje, ker izgleda, kot da Romunska z Nemčijo ne bo sklenila nove trgovske pogodbe.

Jugoslavija je zadnjih sedmih tednov sama občutila gospodarski pritisk Nemčije vsled česar v veliki bojazni gleda na položaj v Romunskem, kajti boji se, da bo Nemčija pričela še mnogo bolj pritiskati na vse balkanske države.

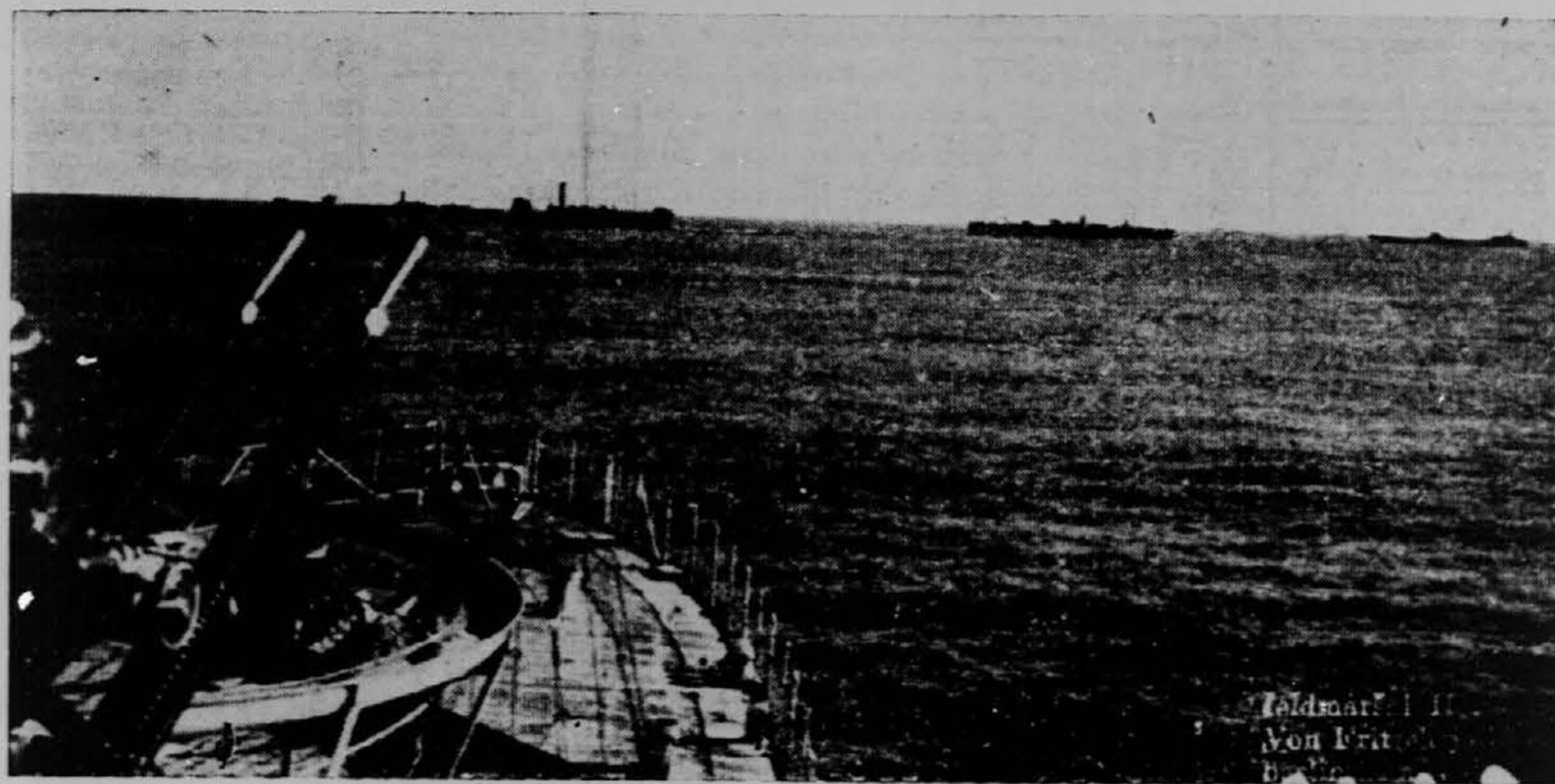
JUGOSLAVIJA V TEŽAVNEM POLOŽAJU

Zadnje mesee je Jugoslavija v zelo tesnih trgovskih zvezah z Nemčijo. Pri tem pa ima velike težave, ker imajo angleške in francoske družbe v svojih rokah nekatere rudnike v Jugoslaviji in ne marajo pošiljati rude svoji sovražnici Nemčiji. Jugoslovanska vlada se zaveda, da bo morala, ako bo Nemčija še dalje pritiskala na njo, zaseči rudnike, ki so v angleških in francoskih rokah, kar bi pomenilo, da je nastopila proti Angliji in Franciji, ali pa se bo postavila proti Nemčiji, s katero ima skupno mejo.

PRAVA BORBA ZA BALKAN SE JE PŘIČELA

Na gospodarskem polju je zadnje dni delovanje zelo oživilo in izgleda, kot da se je prava borba za Balkan pričela. Francoska misija bo v nekaj dneh prišla v Beograd in bo skušala skleniti pogodbo, po kateri bo Francija kupila ves baker, ki ga pridelajo jugoslovanski rudniki. V Beogradu pa tudi pričakujejo angleško trgovsko misijo.

ZAVEZNIŠKA STRAŽA NA MORJU

Zavezniške trgovske ladje plovcejo pod zaščito bojnih ladij "nekje na visokem morju." Na levi je videti del spremljajoče francoske ladje. — V 85 dneh vojne so mine in podmornice potopile 81 ladij. Nekatere nevtralne vlade so zelo v skrbeh.

Farmerski problemi

PODPORA ZA DOBAVO FARM

WASHINGTON, D. C., 22. nov. — Več kot 2000 oseb, ki so kupile zadnji dve leti farme s pomočjo zvezne vlade, je začelo graditi svoje domove. Farm Security Administration naznanja, da stane tak dem povprečno \$1,313. Za gradnjo hiš dobe dodatno posojilo.

Soglasno z določbami Bankhead-Jones Farm Tenant postave je dala Farm Security Administration 6180 najemnikom in farmskim delavcem potrebna sredstva za nabavo farm. 2056 se jih je naselilo na ozemlju, kjer ni bilo domov. Ostali so dbili za popravo in izboljšanje domov po \$378.

PREVEČ DELAZMOŽNIH LJUDI NA FARMAH

WASHINGTON, D. C., 22. nov. — Works Progress Administration, ki proučuje selitev s farm v mesta, je dognala, da je na ameriških farmah najmanj 2,500,000 oseb, ki bodo morale dobiti delo v mestih. Farmsko prebivalstvo se množi od dne do dne, vsled česar ne morejo vsi dobiti zaposlenja na farmah. Če bo šlo tako naprej še petindvajset let, bo petina otrok, ki se bodo rodili na farmah, prisiljena poiskati si v mestih dela in zaslužka.

Eden poglobitnih problemov ameriškega farmerstva je preobilica farmskega prebivalstva.

Polnočnice v Franciji

PARIZ, Francija, 24. nov. — Zaradi vojne se letošnji božič ne bodo vršile po francoskih cerkvah polnočnice, ker bi razsvetljene cerkve nudile sovražniku dober cilj za zračne napade. Cerkevne oblasti bodo prosile papeža, naj dovoli broadcastanje božičnih obredov iz pariške katedrale.

DAVIS se bo vrnil

WASHINGTON, D. C., 24. nov. — Joseph E. Daviesu ameriškega poslanku v Belgiji je bilo naročeno, naj se vrne v Združene države, da se bo udeležil pogajanja glede nove belgijsko-ameriške trgovske pogodbe.

CIO IN BETLEHEM STEEL COMPANY

PITTSBURGH, Pa., 21. nov. — Clinton S. Golden, okrajni načelnik odbora za organiziranje jeklarjev, je ponovno pisal Bethlehem Steel Company, naj obnovi pogajanja, čijih cilj je sklenitev kolektivne pogodbe, veljavne za vse delavce te družbe v Pennsylvaniji, New Yorku, Marylandu, Washingtonu in Californiji.

Če se bo družba branila, pravi Golden, da se bo njegov odbor poslužil drugih sredstev, da jo prisili k izpolnjevanju

njenih dolžnosti. CIO pravi, da ima v svojih vrstah veliko večino delavcev, zaposlenih pri Bethlehem Steel. Družba je že parkrat prelomila dano obljubo in išče vsakovrstni izgovor.

V skrajnem slučaju bo Bethlehem Steel povišala delavcem plače, edinele s CIO noče imeti nobenega opravka.

National Labor Relations Board je skoro v vseh slučajih razsodil v prid delavstvu.

Vojna bo vplivala na volitve drugo leto

Senator Taft, ki bi bil rad nominiran za predsedniškega kandidata, pravi, da je republikanska stranka stranka miru.

Mrjasec ga je napadel

SANTA ROSA, Cal., 23. novembra. — E. G. Mattei, 69 letni renčar iz Alpine Valley, se bori s smrtjo. Ko je krmil prašič, ga je napadel 600 funtov težak mrjasec. Podrl ga je na tla ter ga začel mesariti s svojimi čeki. Soseleje so ga komaj rešili, toda po zdravljenju zdravnikov ne bo okreval.

Samo svobodna Indija bi se borila za Anglijo

Mahandas Gandhi vztraja pri svojih zahtevah. — Z načelna izjava svetovnoznane indijskega voditelja

BOMBAY, Indija, 24. nov.

— Indijski voditelj Mahandas Gandhi zahteva od Anglije popolno svobodo za Indijo. Le v tem slučaju se Anglija lahko zaneša na Indio, da se bo borila ob njeni strani proti Nemčiji.

Gandhi je govoril na zborovanju posebnega odbora nacionalistične kongresne stranke. Nedavno je resigniralo osem izmed enajstih provincialnih vlad, kar pomeni, da se Indijci nikakor ne bodo zadovoljili s

praznimi obljubami, pač pa zahtevajo dejanske dokaze, da Anglija zares misli, kar govori.

V splošnem je položaj zelo težaven, kajti hindi in mohamedanci so si nenehoma v lasel. V nedeljo in ponedeljek so se vršili med njimi zopet ostri spopadi, ki so zahtevali 23 človeških žrtev.

Dne 17. oktobra je izjavila angleška vlada, da bo takoj po koncu vojne dala Indiji neodvisnost. Mohamedanci so bili

s tem zadovoljni, dasi so zahtevali nekaj podrobnejših pogojev. Gandhi pa noče čakati konca vojne, ampak zahteva svobodo ne neodvisnost takoj.

Zahteve indijske Kongresne stranke so povsem jasne in bi jim Anglija povsem lahko ugodila, če bi se že vsaj deloma odrekla svojemu imperijalizmu.

Prihodnji Gandhijevi načrti niso znani. RIM, Italija, 23. nov. — Tudi najnovejši časopisje pravi, da so

Delavske vesti

CIO v stavbinski industriji

WASHINGTON, D. C., 23. nov. — CIO je včeraj naznanil, da je sklenil svojo prvo pogodbo v stavbinski industriji. A. D. Lewis, načelnik CIO United Construction Workers Organizing Committee, je izjavil, da je bila podpisana pogodba s Construction Industry Employers, Inc., nedavno ustanovljeno družbo stavbenikov in kontraktorjev. Delavci bodo delali osem ur dnevno pet dni na teden ter dobivali na dan po deset dolarjev.

Tudi foremeni pri Chryslerju so se organizirali

DETROIT, Mich., 24. nov. — K. T. Keller, predsednik Chryslerjeve korporacije je izjavil, da skuša CIO po vsej sili kontrolirati produkcijo pri Chryslerju ter so bili v ta namen organizirani tudi foremani in supervizorji. — To se pravi, — je dejal, — da bodo zastopniki korporacije tudi člani CIO in se bodo kot taki pogajali z delavci, ki so istotako člani CIO. Brezpotrebno bi bilo omenjati (Nadaljevanje na 2. strani)

sodo, kajti nihče ne more jamčiti, da pas bo demokratska stranka zaščitila pred vojno. Republikanska stranka se pa zavzema za mir ter se bo zavzemala zanj pred volitvami in po volitvah. Nihče naj ne misli, da so Amerikanci bedasti. Njihova pozornost je zenkrat ostredotočena na vojno, s tem pa ni rečeno, da se je kaj izpremenilo njihovo mnenje glede d-mačih problemov. V Ameriji je še vedno nezaposlenost, v-lda je brezskrbna ter nedol-čna v svoji vnanji politiki.

Na podlagi zadnjih volitev je Taft prerokoval, da si bo republikanska stranka leta 1940 priborila 290 elektoralnih glasov.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

Časnikarjem je rekel, da bodo republikanci obdržali mnogo humanitarnih ustanov Rooseveltove vlade ter jih bodo skušali izboljšati.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank S. Beck, President J. Lupaba, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in New York	For New York for one year .. \$7.00
For one year in America	For one year .. \$3.50
For one year in Europe	For one year .. \$7.00
For one year in Asia	For one year .. \$7.00
For one year in Africa	For one year .. \$7.00
For one year in Oceania	For one year .. \$7.00

Subscriptions Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1243

POMAGAJTE nam **IZBOLJSATI LIST** s tem, da imate vedno **VNAPREJ** plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za **IZBOLJSANJE LISTA**.

DELA VSTVO V NEMČIJI

Nemčija je bila ena prvih evropskih držav, ki je postavno uvedla osemurni delovnik.

Nemške strokovne unije so zahtevale krajši delovni čas že več desetletij pred svetovno vojno, uveden je bil pa šele po vojni, ko je dobila Nemčija socialistično vlado.

Navzlic nasprotovanjem podjetnikov je ostal v veljavi, dokler se ni Hitler povzpel k moči.

Pa niti nacistična vlada ga ni uradno odpravila, dasi je bil le bolj na papirju.

Vsled razpusta delavskih unij so bili delavci brez moči in so bili prisiljeni delati po deset ali še več ur dnevno in so dobili za to čezurno delo le malenkostno plačo.

Zadnja leta je moral delati nemški delavec po devet do deset ur na dan. Po izbruhu vojne se je tudi to predruščilo.

Prejšnji teden je izdal dr. Robert Ley, voditelj nemške delavske fronte, proklamacijo, naj znaša normalni delovni dan deset ur in naj bo delavec posebej plačan za nočno in nedeljsko delo. Ley pravi, da je bila nova odredba potrebna vsled vojne.

To povišanje ni bilo potrebno, dasi se je po zavrtilu dr. Leya produkcija strahovito povečala.

Nemške tovarne obratujejo noč in dan, delavci pa niso tako plačani za svoje delo kot bi morali biti.

To je prvi slučaj, da je Hitler tvegala napad na ponovno zgradbo socialne zakonodaje ter je odpravil postavbo, ki je pred dvajsetimi leti veljala za največjo pridobitev nemškega delavstva.

NEKOČ...

Finski socialnodemokratski finančni minister, dr. Tanner, ki je bil član finske delegacije, katera se je pogajala s Sovjetsko unijo, je imel v Moskvi starega prijatelja — Stalina.

Tanner je leta 1905 rešil življenje Stalina, ki je bil pribežal kot mlad revolucionar na Finsko. Tanner ga je skrtil pred rusko tajno policijo.

Dopisnik Exchange Telegrapha poroča, da je vzel dr. Tanner k pogajanju v Moskvo zelo značilen dokument. Podpisal ga je leta 1917 Stalin na zborovanju komunistične stranke. Takrat je obljubil Stalin Fincem vso pomoč v njihovi boju za svobodo in neodvisnost.

SODELOVANJE

Kolikor prideta vpoštev Anglija in Francija, je v Evropi že nekakšna "federacija držav". Česar ni mir zmoget, je storila vojna ter združila skupne interese obeh držav v postavno obliko.

Izza izbruha vojne sta obe armadi pod skupnim poveljstvom.

Nedavno je bil ustanovljen "Najvišji zavezniški gospodarski svet", ki je nekakšna nadvlada, kateri sta se obe državi podredili.

Anglija in Francija skupno kupujeta. Če v eni državi nekaj manjka, kar ima druga država preveč, si preobličijo lepo medsebojno razdelita. S potrebnimi se preskrbujeta iz skupne zaloge.

To je zgodovinski napredek, ki se je pojavil sredi vojne katastrofe.

Anglija in Francija imata skupno: aviatiko, municijo, vojni material, olje, živila in paroplovbo. Če bo treba, bosta še kaj drugega skupno upravljali.

Slično sodelovanje se je pojavilo tudi ob koncu svetovne vojne, toda takrat je bilo preveč sumničnej in nezaupanja.

"Združene države Evrope" so še vedno sen. Toda sedanja kooperacija je korak v tej smeri. Mogoče bo na bojišču vresničen, ta cilj.

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so delalni člani "Mašne zveze za Afriko." Članarina enkrat za vedno 25 centov za vsako osebo, živo ali umrlo. Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za sfrški misijona, Dept. 2 - 3420 W. Pipe Blv., St. Louis, Mo.

Onstran morja...

STAVKA ČEŠKIH OTROK
PRAGA, Češka, 24. nov. — Vsled "stavke otrok" so nemške zdravstvene oblasti sklenile, da bodo opustile letošnje leto cepljenje šolskih otrok proti kozam.

V Pragi, Kladnu in drugih krajih so se razširile govorce, da nemški zdravniki pri cepljenju rabijo serum, ki škoduje otrokom. vsled česar so se matere uprle proti cepitvi.

POVRATEK BASKIŠKIH OTROK
LONDON, Anglija, 24. nov. — Vlada je sporočila poslanski zbornici, da se je vrnilo v Španijo 3000 baskiških otrok, ki so bili tekom španske državljanske vojne poslani v Anglijo. Polovico preostalih 1000 otrok še čaka na prevoz, drugi pa bodo za vedno ostali v Angliji, ker nimajo doma.

BOMBNIKI ZA ROMUNSKO
BUKAREŠTA, Romunska, 24. nov. — Zračno ministrstvo je naznanilo, da je zadnje tedne Nemčija poslala na Romunsko 36 Blenheim bombnikov. Na Romunsko so jih vodili romunski letalci v treh oddelkih.

CESTA NA MADŽARSKO ODPRTA
BEOGRAD, Jugoslavija, 24. nov. — Mednarodna avtomobilska cesta med Beogradom in madžarsko mejo je bila odprta.

JAPONCI DEZERTIRAJO
ČUNGKING, Kitajska, 24. nov. — Neko uradno poročilo pravi, da je 19,000 japonskih vojakov dezertiralo k Kitajcem.

ANGLEŠKA KOMISIJA V BEOGRADU
BEOGRAD, Jugoslavija, 24. nov. — Sredi meseca decembra bo dospela v Beograd angleška trgovinska delegacija, ki se bo pogajala z jugoslovansko vlado glede nakupa mesa, masti in lesa.

Mirovni napor Rima

Inozemski opazovalci v večnem mestu, so vsi soglasnega mnenja, da se za balkonom Beneške palače vztrajno dela na pacifikaciji evropske celine v dveh smerih. Najprej gre prizadevanje, da se ohrani mir na Mediteranu, Balkanu in v Podunavju, in potem za tem, da se skuša najti neka rešitev tudi za veliko pravdo na zapadu. Vsi ti veliki načrti so še v pripravi stopnji in predmet zaupnih diplomatskih razgovorov.

Seveda se italijanska diplomacija zaveda, kako težke so ovire predvsem na zapadu. Gotovo — Nemčija si želi skorajšnjega miru, toda miru na osnovi svojega "življe njskega programa." Na dolgotrajnih posvetovanjih nemškega kancelarja z vsemi njegovimi najvažnejšimi sodelavci so baje razmotrivali vse možno-ti, kako bi zavezniške nagnali na popuščanje. Toda potrebno je spomniti se samo na ogromni preokret, ki je nasetopil na zapadu od Monakovega, ko se je še za vsako ceno želelo popuščati do okupacije Češke, ko so vsi uvideli, da je ta politika doživela brodolom in da se je začela borba za prevlado na svetu. Zato je jasno, da zavezniški zdaj ne bodo priznali gotovih dejstev-ne v vzhodni, ne v srednji Evropi. Samo dalekosežne koncepcije z nemške strani, na katere pa skoraj ni računati, bi lahko v tem oziru spremenile položaj. Zato so tudi zaenkrat vesti o prihodu nemškega maršala Goeringa v Rim še prezgodnje. Italijanska diplomacija bi se odločno zavzela za mir le tedaj, če bi bilo vsaj nekaj upanja na uspeh zapadnih zaveznikov. Na osnovi dosegljivih nemških predlogov pa takega upanja ni. Vrh tega je usodna odločitev Združenih držav fantastično povečala vojni potentat zaveznikov in tudi tukaj po malem ne dvomijo več o tem, kdo bo dalje časa izdržal. Sicer uživa Nemčija diplomatsko po-

Hitite
z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi sedanjih evropskih razmer včasih precejšnje zamude pri dostavljenju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpošljejo svojcem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Če pošljete sedaj, smo uverjeni, da bodo pošiljatev pravočasno dospele za praznike.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

moč Italije, ki na likvidacijo vojne gleda z istimi očmi, potrebni pa bodo še izredni napor in zlasti meritorno popuščanje, da se bo da'lo kaj doseči.

Ogromno pozornost je v Rimu zbudila ostra reakcija vsega italijanskega tiska proti Sovjetski Rusiji o priliki znanega manifesta kominterne, ki je napadala povprek vse vesile kot imperialistične, ne izvzemši prijateljsko Nemčijo in seveda tudi Italijo. Dosedaj je fašistični tisk dobrohotno gledal na nenaravno zvezo svojega ideološkega zaveznika. Po tem proglasu pa so merodajni krogi v Rimu naravnost ogorčeni na Moskvo, ki si upa trditi, da Italija samo čaka na trenutek, da se vrže na premagane, medtem ko so ravno v Kremlju grdo izkoristili stiko Poljske in so potem še spravili pod svoje protektorat tri doslej neodvisne države. Tukaj pričakujejo, da bo Sovjetska Rusija do skrajnosti izrabila sedanjko konjunkturo in kmalu po zaključku finske zadeve diplomatsko sunila na Balkan, da tudi tam poskusi uveljaviti ambicije svoje ceristične predhodnice. Nemčija, kot neposredno interesirana velesila, je prepustila baltičske države njihovi usodi, dočim vse kaže, da so na Balkanu ostale stare interesne sfere v veljavi. Zato pričakujejo, da bo nadaljnji razvoj zelo zanimiv.

Ako se bo sovjetski vpliv res skušal uveljavljati tudi na Balkanu, bo tam nujno prišel v neposredne stike z italijansko interesno sfero. Tako se je zgodilo, da tukaj tolmačijo ankarški pakt pozitivno, dasi po svojem tekstu izrečno izključuje, da bi bil naperjen proti Moskvi. Tako se je ta svojevrstni pakt od pomladi do sedaj razvil od izrečno protitalijanskega instrumenta do instrumenta, ki je v soglasju s sedanjo italijansko politiko na Balkanu. Pretirano je bilo reči, da se dela morda na večstranskem balkanskem sporazumu pod vodstvom Italije. V tak blok ne bi utegle stopiti črnomske balkanske države, ker bi Rusija to smatrala za sovražno dejanje. Gotovo pa je reš, da Italija skuša z dvostranskimi pogodbami zboljšati svoje odnose z vsemi balkanskimi državami, a tudi odnose med njimi samimi.

Tako se napoveduje v bližnji bodočnosti zblizanje s Turčijo, podobno kakor je že doseženo z Grčijo. Zaskrbljenost izzivajo edino izvestni simptomi iz Sofije, kjer skušajo sedaj revizionisti igrati na rusko karto in s tem ogrožajo balkansko solidarnost. Tudi na Madžarskem kljub ruski straži na Kampatih še vedno niso popolnoma opustili revizionističnih sanj, dasi niso več tako glasni. Vsekakor pa je vzrokev še dovolj za intrigiranje in za izigravanje države proti državi.

Balkanski blok bi naj obstojal predvsem v tem smislu, da bi v sodelovanju z Italijo zaščitil balkanske države pred nevarnostjo, ki jim lahko grozi od severovzhoda. S to opaznostjo so ogroženi tudi neposredni interesi Italije. Delo za sporazum na Balkanu na eni strani, na drugi pa nedvomna tendenca, da si naj "interesirane velesile razdelijo Balkan na interesne sfere, predstavlja težak problem. Sovjetska Rusija se bô hotela na vsak na-

Peter Zgaga

Čudim se, kako je dospela naslednja iz Nemčije v Ameriko: Hitler ne preganja samo Židov, pač pa tudi katoličane, katerim pa dosedaj še ni prepevoval moliti. Zato molijo še z večjo vnemo kot so molili prej. In kot dobro katoličani ne molijo samo zase in za svoje prijatelje, pač pa tudi za tiste, ki so jim v življenju dosti hudega storili.

Hitler je spravil nemški narod na beraško palico, in z denarjem, s katerim bi si Nemci privoščili kakšen priboljšek, kupuje kanone.

Navzlic temu se pa konča molitev pobožnega nemškega katoličana z besedami: Bog bodi zahvaljen, ker si nam dal Hitlerja!

Otroci so zvedavi, in tako je

nekega večera vprašal petletni sinček svojo mater: — Mati, čemu se pa zahvaljujemo Bogu, ker nam je dal Hitlerja?

— Zato, otrok, — mu je pokazala mati, — ker moramo biti Bogu hvaležni za vse, kar nam da.

— Kaj pa, — je poizvedoval otrok dalje, — če bi Hitler naekrat umrl. Kaj bi potem rekli na koncu molitve.

Mati je vzdihnila in odvrnila: — Potem bi pa rekla samo: Hvala Bogu!

Za Zahvalni dan mi je poslala neka clevelandska rojakinja izdatno voščilo, za katero se ji iskreno zahvalim. Med drugim me tudi takole bodri: So don't be blue or downcast, Cheer up right now and smile! Rad bi ustregel neznaniki, rad bi bil tak, kakor ona želi, da bi bil, toda: — Ne moreta in ne morem, pa sam ne vem, zakaj.

Iz Berlina poročajo, da se jim je posrečilo aretirati nekega šestintridesetletnega Nemca, ki je priznal, da je ob šestnajst obletnici nacijskega puča položil bombo v meščansko pivovarno, ki je pa zgrešila svoj cilj — Hitlerja in njegove kamerade. O aretirancu ne vedo, odkod je, kaj je, s kom je bil v zvezi in sploh niesar drugega kot da je položil bombo.

Proces proti njemu se bo vršil v Leipzigu, kot se je tudi v Leipzigu vrši proces proti požigalca rajstaga.

Takrat je sedel na zatožni klopi mlad Belgijec, ki tekem vse obravnave ni niti ust odprl. Na vse obdolžitve je molčal, njegov pogled je bil brezizrazen. K zaslišanju in od zaslišanju so ga morali nositi.

Nevtralni opazovalci, med katerimi je bilo več uglednih zdravnikov, so bili mnenja, da je bil z nekim posebnim strupom omamljen ter da mu je mamilo ubilo voljo in živce.

"Požigalec" je bil seveda obsojen na smrt, dočim zaveznamajo resnični požigalec odlična mesta v nacijski stranki.

Nekaj sličnega se bo zgodilo z "atentatorjem", ki je bil v terek aretiran ter je "priznal" svoj čin.

Bomba seveda ni sama od sebe dospela v meščansko pivovarno in ni sama določila ure in minute svoje izprožitve. Nekdo jo je moral prinesiti tja in naravnati. Krivca je bilo treba najti in našli so ga. To je zahteval ugled nacijske policije.

Zdi se pa, da je aretirani Elser isototoliko kriv atentata, kot je bil duševno ubiti Belgijec kriv požiga rajstaga.

DELA VSKES VESTI

(Nadaljevanje s 1. str.)

ti, da bodo držali z delavci, ne pa s korporacijo.

Stavka pri Chryslerju traja že nad sedem tednov. Vsled te stavke je najmanj stotisoč delavcev brez dela. Produkcija novih kar je zelo nazadovala.

Pogajanja se nadaljujejo, toda zastopnik delavcev Richard T. Frankenstein je rekel: — Na žalost moram ugotoviti, da smo od cilja še zelo oddaljeni.

Batovi delavci

WASHINGTON, D. C., 23. nov. — United Shoe Workers of America, ki pripadajo CIO, so obkolžili Bata Shoe Company v Belcamp, Md., da je nepostavno importirala 1040 čeboslovaških delavcev. Delavski department je bil pozvan, naj prekliče svoje dovoljenje, češ, da je bilo izposlovano pod napačnimi pretvezami.

Denarne pošiljatev

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 6.00	Lir 100
11.85	" 200
17.50	" 300
28.00	" 500
56.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Za Zahvalni dan mi je poslala moj žlahtnik Mirko z Wil-larda, Wis., lepo rejenega kapuna. Dobra in okusna jed, da si človek boljše predstavljati ne more.

Toda letos sem, prvič v življenju, storil kapunu neodpu-stljivo krivico, ker sem ga z vodo zalil.

Kratka Dnevna Zgodba

PRESTOLNICA SULTANOV

V Galati smo. Na levi se celiva, pred nami Bospor. Skutarjem, ki je raztresen po rječih in glavni del Zlatega toga, kakor se imenuje lepi, obli zaliv, ki deli turški del arigrada od modernega evrojskega — Galate in Pered. Nad njim leži Istanbul — stadel, poln mošej s številnimi upolami in visokimi minareti; med njimi je posebno vidni Ahmetova, ki je danes — muzej. Njena na vrhu pozlana kupola, se čudovito lepo kaže v soncu. Prav na vrhu na hribčku kopaste oblike, ki se pomaloma dviguje nad stari delom Istanbula, je stari sultanov dvor — serail, ves oban in zelenjem lepih vrto in sadov. Orientalne železnice, veliko rdečo zgradbo od časa do časa zavijajo v dim, mnogi puhajoči stroji, ki so razvršeni pod lopo.

Na desni se terasasto vzdiguje nad obalo Pera, danes redišče. Istanbul. Visoke hiše z balkoni, številne banke in trgovine se vrste ob širokih akovanih ulicah po katerih na gosto razporedena mreža ostne železnice, imajo pa tudi odzemeljsko železnico.

Pogled na prestolnico z vika je zares lep. Šele zdaj računem, zakaj mi je neki go pod na Kreti s takim navdujenjem pripovedoval o Bosporu in prestolnici nekdanjih bizantinskih cariev in turških sultanov.

Po umazanih in slabih strankah ulicah gremo proti spomeniku Republike, ki stoji na stoimenskem trgu. Spotikamo se ob neurejene granitne očke, dokler ne pridemo na po urejeno Pero in na cilj. Spomenik nant, predstavlja predsednika moderne turške republike Ata-Turka, ki je bil a čelu turškemu narodu. Prestolni turški kmet stoji zraven ovo uniformiranega generala, vojak poleg evropsko oblečenega ministra. To naj bo no turški narod, takega si želi njegov voditelj in reformator Kemal. Z enominutnim molom častimo spomin neznane a vojaka in vseh vojnih žrtev. Popoldne si ogledamo notranost cerkve sv. Sofije in Ahmetove džamije. Ahmetova džamija je lepa, bogata stavba; njena modrinja sten živo pobarvanih z arabeskami, okraski in

slikarjami, kupole, prehajajoče druga v drugo, vse to je za oko, ki ni vajeno gledati musliman-kih molinice, nekaj nena- valnega. A vsa ta lepota džamije se skoraj izgubi ob pogle- du v notranost cerkve Sv. Sofije. To je krona bizantinske stavbene umetnosti. Ze sama vrata so zanimivost in velika umetnost zase. Pravijo, da se ol onih časov dalje, ko so Turki vdrlj v cerkev, ne morejo več premakniti z mesta, zato so bizantinske stavbene umetnosti, ki je bil prej prebeljen, a ga je dal Kemal na novo odkriti. Številne glave svetnikov so obdane od zlatih vencev.

Notranost cerkve sv. Sofije je ena največjih umetniških kra-ot na svetu sploh. Veliki lepi stebri podpirajo galerijo, kjer so sedeli ob velikih svečanostih visoki gostje. Skozi okno visoke kupole padajo sončni žarki v gostih snopih na vse strani in čudovito lepo obsevajo vso, že itak krasno notranjino. Sama kupola, ki je visoka okoli 60 metrov in približno toliko tudi široka, ni podprta z nikakimi podporniki, kar je še danes čudež vse arhitekture. Mojstersko delo bizantinskega stavbenika se v teh časih, pri vseh sredstvih moderne tehnike, ni dobilo po- snemalca. Kako so izdelali taka okna in takšno kupolo, vse to je ostalo ljudem skrivnost, ki so jo nesli bizantinski mojstri in stavbeniki v grob.

Tik nad sv. Sofijo je stari serail, sultanov dvor, ki je danes muzej. Hodimo iz dvorane v dvorano, v sleherni je več bogastva ko v drugi. Nešteto sabelj in žezlov, obloženih z diamanti, srebrne in zlate posode, tumbani skoro vseh sultanov, sleherni dragoceniš od drugega: obleke, halje, turške hlače, plašči, vse obšito z zlatom, dragocena darila vseh največjih vladarjev sodobni- kov turških brez števila posod in najboljšega porcelana, o- gronne vase, številne preproge, bogati, težki in lepo reza- ni perzijski zastori — vse to se vrsti pred našimi očmi, kot kie v kakem pravljicnem za- kletem gradu. Tu je živel sul- tan, vladar nekdanj tako mo- gočne turške države, semkaj so se stekale velike dragoce-

nošči tako iz vzhoda kot iz za- hoda. Hedimo dalje, to kras- nih, sultanovih sobah, po sploh njegovih žensk; vsaj od bo- gastvo v dragih kamnih, zla- tu, okraskih, preproga, itd.

Preko parka od sultanovega dvora gremo v antični muzej. Velika, v grškem slogu graje- na, stavba je muzej in hkrati umetniška soba, polna kipov in sarkofagov, med katerimi so najlepši Aleksandrovih satrapov, egiptski sarkofag iz ba- zalta, sarkofagi objukajočih žena itd. Zaradi hud vroči- ne in precejšnje utrujenosti, žal, ne moremo tako natanko ogledati vseh umetnosti spo- menikov.

Naslednji dan smo gostje turških gojencev, mornarjev na bližnjem otoku Heyball-Ada kjer je ob enem najlepše turške letovišče. Mino Skutarja in mnogih kopalšč ob obali se vozimo proti otoku. Pred zalivom od otoku je razporeje- no turško vojno brodovje s oklopmo križarko "Javuz" na čelu. Za njo so še križarke "Adastepa" in "Saler" "Ko- častepa", "Tinastepa", najboljše in najnoveše turške edinice ki bi delale čast marsikateri zapadno-evropski državi. Pri- stanemo pred akademijo, kjer nas še čakajo naši turški to- variši-mornarji. Razkazujejo nam vse zgradbe in šolske pro- store, nakar nam priredijo za- kusk.

Večer prebijemo v "Jugoslo- vanskem domu" med našimi izseljenci. Mnogi so tu po 20, nekateri celo po 30 let. Vseh skupaj je jugoslovanskih izse- ljencev — med njimi nistem do- bil nobenega Slovenca — tu- kaj okrog 2000 in tvorijo eno največjih kolonij. So pa to ve- činoma muslimani iz Bosne in Makedonije in so zastopani v različnih poklicih. Primerilo se je, da nas je tu pa tam pozdravil na cestni železnici spre- vodnik v donkiči besedi ali da nam je policaj na prometnem križišču v srbohrvaščini po- vedal za pravo pot.

Naslednji dan obiskujemo vojne muzeje. Razstavljene so raznovrstne puške od najsta- rejših in onih, iz balkanskih bitk do najmodernejših. V dvoranah so postavljene uni- formirane voščene sohe vseh dob in narodov, poleg njih to- povi, spet po starosti od kam- nitih do najnovejših, med katerimi so zlasti vidni oni, ki so branili Dardanele. V muzeju hranijo že star avto, v katerem se je vozil sultan Mahmud te- dnaj, ko so ga zadele krogle mladoturških revolucionarjev leta 1908. Dobro razločimo luknjo, ki jo je napravil strel skozi steklo in kovinsko steno.

Svoje vrstna zanimivost je utornariški muzej, ki hrani pomorsko vojno opremo vse od lepantske bitke v letu 1571 in še nazaj. Vodi nas mornar ju- goslovanske krvi, a domači je- zik obvlada že slabo. Rodil se je na morju na nekem bro- du, še sam ne ve, kdaj in kje, na morju je preživel večino življenja kot mornar in na mo- rju bo najbrž preživel tudi svo- je zadnje ure.

Zadnji dan našega bivanja v Carigradu imamo v gosteh naj- prej turške mornarje-gojence iz Heyball-Ada, popoldne pa jugoslovanske izseljence, ki so se hkrati poslovili od nas in se zbrali v velikem številu na po- polu ob našem odhodu.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

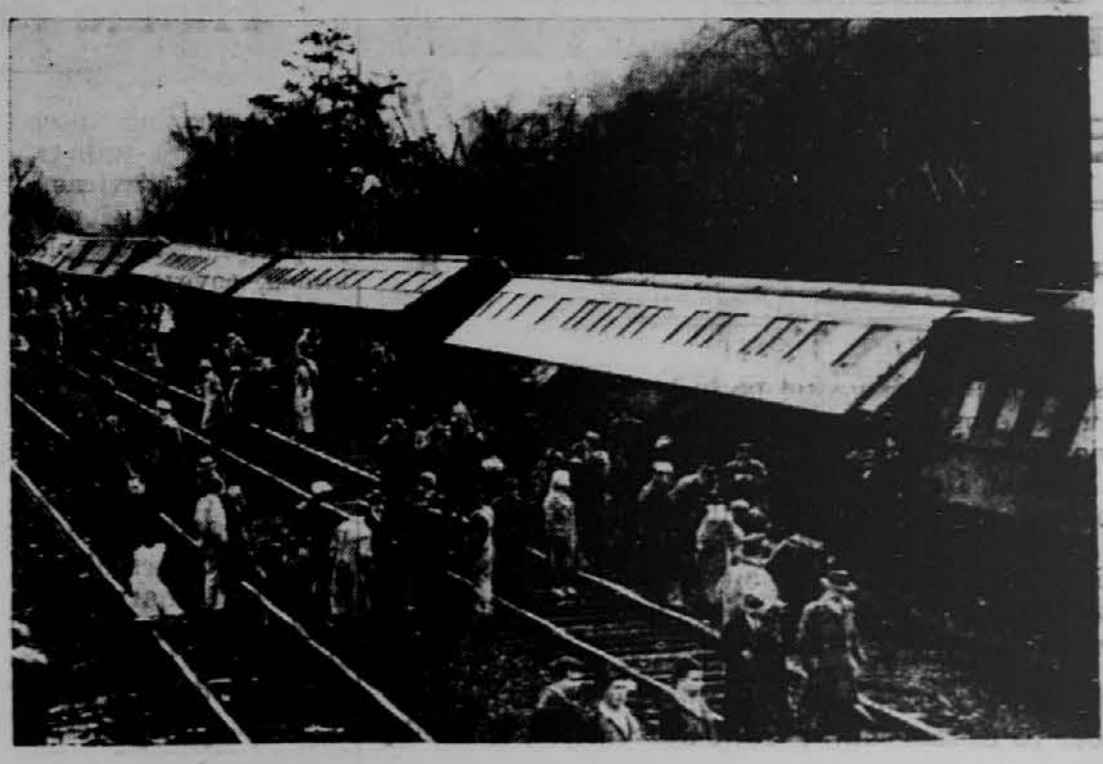
OD VSEPOVSOD VZROKI ŠOLSkih ZAMUD.

K vnatelj ne ke bukreštan- ske osnovne šole je dal pre- iskati vzroke, da prihajajo mnogi učenci prepozno v šolo. V 38 primerih izmed 100 je bi- la mati postavila zajtrk prepo- zno na mizo. V 17 primerih je bilo vzrok slabo vreme, v 17 primerih pa ura, ki ni kaza- la pravega časa. Dvajset od- stotkov otrok je bilo z doma- čim delom predolgo zadržanih, v petih primerih so bili krivi avtobusi ali trančvaji, ki so imeli zamudo. V 12 primerih so bila posebna naključja kri- vili za prepozno prihod k pou- ku. Iz teh posledkov sklepa- jo, da so v večini primerov krivi starši. Seveda pa je tre- ba upoštevati, da odgovorov niso dali starši, temveč otroci.

ČUDNO DEBELENJE.

Zdravniki v neki kairski bolnišnici imajo ta čas velike skubi. Pred kakšnimi tremi tedni so izročili v to bolnišni- co beja Bajunaja Hasana, ki je tehtal takrat 289 funtov, kar res ni malo. Odtlej je po- stajal od dne do dne debelejši in sedaj je že prekorajl težo 4 stotov. Medtem ko so ga sprva komaj za silo spravili v največjo in najtrdnjše poste- ljo v bolnišnici, so morali sedaj postaviti poleg nje še drugo posteljo, da bi na njej počival del teh štirih stotov. Zdrav- niki ne vedo, kako bi zajezili

ZELEZNIŠKA NESREČA V DRŽAVI MASSACHUSETTS

Ko je bil vlak, sestojec iz devetih železniških voz, na potu iz Chicago v Boston, je tri milje vzhodno od Westfield, Mass., skočil s tira. Izmed 63 potnikov jih je bilo lahko ranje- nih pet. Vzroka nesreče do sedaj še ni bilo mogoče dognati.

ZLOČIN IZ MASČEVANJA.

List "Danziger Vorposten" poroča, da so poljski banditi v Petztinu iz masčevanja zažgali hišo nemškega predstojnika Fritza, katerega je pri tem za- delal kap. Nato je šef nemške civilne uprave v tem kraju od- redil kazensko akcijo. Da bi prebivalstvu pokazal, kaj po- meni takšno dejanje, so Nemci prišli in ustrelili deset Polja- kov, ki so bili znani kot na- sprtniki sedanje uprave. Prebivalstvo poljske narodnosti v Petztinu je poleg tega dobilo nalog, da mora zažgano poslo- že pozidati in poravnati vsjo škodo, ki je nastala z bandit- skim podvigom.

ZLOČIN IZ MASČEVANJA.

List "Danziger Vorposten" poroča, da so poljski banditi v Petztinu iz masčevanja zažgali hišo nemškega predstojnika Fritza, katerega je pri tem za- delal kap. Nato je šef nemške civilne uprave v tem kraju od- redil kazensko akcijo. Da bi prebivalstvu pokazal, kaj po- meni takšno dejanje, so Nemci prišli in ustrelili deset Polja- kov, ki so bili znani kot na- sprtniki sedanje uprave. Prebivalstvo poljske narodnosti v Petztinu je poleg tega dobilo nalog, da mora zažgano poslo- že pozidati in poravnati vsjo škodo, ki je nastala z bandit- skim podvigom.

izme. Sicer ne gre za velike stvari, ki bi pretresale svet, gre pa za majhne pridobitve, ki koristijo v vsakdanjem življenju. Ve- činoma so v kakšni zvezi z go- spodarstvom. Takšni drobni izumi pa imajo za človeštvo pogostoma več pomena in tudi več uspeha nego izumi, ki naj bi preobrnili svet. Spomniti se je treba na primer samo na britvice, varnostne zaponke itd.

NEVAREN PRIJATELJ TUJE LASTNINE.

Celjska policija je aretirala zaradi tatvine krojaškega po- močnika Ivana V. iz Italije V Cretu pri Celju je poveril neki stranki plašč. Dejal ji je, da bo plašč popravil, nakar je plašč odnesel v mesto in ga prodal v nekem hotelu. Ome- njeni stranki je ukradel tudi nočni plašč. Moža zasleduje tudi orožništvo in ljubljani in Laskem zaradi raznih tatvin. Izročili so ga sodišču.

ZENSKE — IZUMITELJICE.

Da izumiteljstvo nikakor ni talent, s katerim se lahko po- našajo samo moški, je razvid- no iz najnovejših objav ame- riškega zveznega patentnega urada. Po teh poročilih so le- tos izdali ženskam nič manj nego 15.000 patentov za nove

Karl MAY

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi sen- ci" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vadarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spo- spomenik?

<p>IZ BAGDADA V ŠTAMBUK 4 knjige, s slikami, 627 strani VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast. Cena \$1.50</p> <p>KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 598 strani, s slikami VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kakol sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi. Cena \$1.50</p> <p>PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena \$1.50</p> <p>PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani VSEBINA: Brata Aladija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vadarju. Cena \$1.50</p>	<p>V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani Kovač Šimen. — Zarka z zaprekami. — V golob- njaku. — Mohamedanski svetnik Cena \$1.50</p> <p>SATAN IN IŠKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani VSEBINA: Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Ne- varnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči. Cena \$3.50</p> <p>WINNETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka. Cena \$3.50</p> <p>ZUTI 4 knjige, s slikami, 597 strani Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč- no. — Rih in njegova poslednja pot. Cena \$1.50</p>
---	---

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar. ——— \$ 2.50
200 Dinar. ——— 4.80
300 Dinar. ——— 7.00
500 Dinar. ——— 11.25
1,000 Dinar. ——— 21.75
2,000 Dinar. ——— 43.00

ZARADI RAZMERE V EVROPI so bile naše zvezne za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno prek- njene. Sedaj pa smo dobili nove zvezne, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčeti in denar varno po- šiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem postu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam marsi kakšna pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnili.

ZA NJIJO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE-ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK
216 West 18th Street, New York

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

77

"Rajši s teboj stradam, kot pa bi brez tebe živela v razkošju. Preveč sem občutila, da za mene ni življenja brez tebe. Samo sama sebi nisem hotela tega priznati. Tako slaba sem postala, Hans, ker sem tebe zavrnila. Samo sebe me je bilo sram, toda nekaj me je sililo, da sem bila slaba in zlobna. Bilo je, kot bi moj dobi duh šel od mene. Toda sedaj se ti zaradi mene ne bo treba več pritoževati, sedaj sem v resnici zopet zdrava na duši in telesu — srečna sem, Hans, neizmerno srečna, ker te zopet imam."

Zopet se poljubita tako vroče, tako iskreno, ko bi hotela nadmestiti, kar sta do te ure zamudila.

"Vendar pa moram enkrat videti Gravenstein, ki te mi je vzela, Ida."

"Da, Hans, samo ogledaj si ga; lepo in mirno leži, toda v njem vlada nemir. Zato tudi sedaj ne bi rada videla, da bi me spremljal k svojim staršem. Saj veš, da se je moj stric Klaus vrnil, in četudi me je to privedlo na pravo pot, oče se skoro duši v jezi, da bo moral tako lepo posestvo oddati, katerega sploh se nikdar ni imel."

"Mati ve, da sem sedaj pri tebi in njen blagoslov je z mano. Toda k očetu sedaj ne smeva priti s svojo ljubeznijo, kajti za to bi se je malo zmenil."

"Pa pojdi z menoj k Longwyjevini; tam so vsi moji ljudje in njim te bom predstavil kot svojo zaročenko."

Ljubeznivo se pritisne k njemu.

"Ne bodi hud, če sedaj ne grem s teboj tja; kajti bojim se, da bi me vsi zelo slabo sprejeli in — žalibog po vsej pravici."

"Nobena zlobna beseda, noben slab pogled te ne bo zadel, Ida, zato ti jeničim. Moji ljudje vedo, koliko sem trpel zaradi tebe, zato ne bodo privoščili srečo, ki sem si jo zopet pridobil."

"Navzlic temu te prosim, da me ne siliš, da bi te spremljal. Nočem, da ti tvojo nevesto sprejeli za očitajocimi pogledi. Jutri dopolne, ko boste že odšli, bom šla sama tja. To bo pot pokore, kajti ne samo Trude, temveč tudi Winnie in Charlesa moram prositi za odpustanje. Zelo grda sem bila proti njim. Zato moram sedaj od njih dobiti odpustanje. Potem se bom čutila čistejšo in boljšo in potem bom imela tudi pogum stopiti pred tvoje starše. Verjemi mi, da je boljše tako. Winnie in Charlesa bo mprosil, da vas vse še enkrat povabita in tedaj bomo obhajali zaroko. Med tem časom se bo tudi položaj na Gravensteinu premenil. Klaus se je že danes popoldne peljal v mesto, k odvetniku svojega očeta, ki ima tudi še sedaj nadzorstvo nad dedščino. Tam se bo s sodnim svetnikom vse potrebno razgovoril, in kadar bo priznan za postavnega dediča, potem se bo moral vkloniti tudi moj oče. Daj Bog, da bi potem mogli brez skrbi in vznemirjenja obhajati najino zaroko. Ali je prav tako?"

Hans jo privije k sebi.

"Kako me veseli, ko te slišim tako govoriti, Ida!" Zopet se poljubita. Tedaj pa prišeta mimo pristave in Ida mu pravi, da je mati vedno želela imeti to hišico, češ, da bo v njej mnogo bolj srečna, kot pa v veliki, gosposki hiši.

Hans si ogleduje hišo.

"Si morem misliti, to bi bilo nekaj za tvojo dobro mater, kajti zelo lepa hiša je in zelo prijazna."

Hodita dalje, mamskaje si imata povedati in le prezgodaj sta zopet pri vratih parka, od koder moreta še videti hišo na Gravensteinu in Hans jo gleda z velikimi očmi.

"Lepo, staro posestvo! Mnogo boš morala pogrešati!"

"To je že davno premagano, Hans. Če je Gravenstein še tako lep — tebe ni bilo tam. Kako bi mogla tam biti srečna?"

Čas je, da se ločita. Hans mora k Longwyjevini, Ida pa se doma čakala pri taju. Naglo so se dogovorila da si bosta pisala, dokler se zopet ne vidita.

"Vak dan bo prejel pismo od mene, Hans!"

"Tako pogosto ti ne bom mogel pisati, Ida, ampak, kolikokrat ti bom mogel, bom prav gotovo pisal."

Še enkrat se objameta in poljubita, še enkrat si pogledata v oči in se tesno držita za roke. Nato pa se mu Ida iztrga in gre skozi park.

Hans postoji, dokler Ida ne izgine. Ida pa se še enkrat obrne in mu maha z roko. In Hans se oddahne. Še vedno ne more misliti na svojo srečo in je tiho pri sebi stavil vprašanje na usodo:

"Če se še enkrat obrne, bo ostala moja."

In Ida se v resnici obrne; posmehujoč se sam sebi, toda mnogo bolj gotov kot prej, gre Hans velikih korakov proti Longwyjevi hiši.

Ko stopi Ida v hišo, ravno vidi Rut prihajati po stopnicah.

"Ali je oče zopet zburjen?"

"Ne, Ida, še vedno spi; ravnokar sem poslušala pri vratih njegove sobe. Prav glasno smrči."

Obe se zasmejeta in Ida objame Ruto, jo iskreno poljubi in prvi globoko ginjena.

"Ti smeš vedeti, Rut. Hans mi je odpustil in vse je zopet dobro. Natančneje ti bom povedala pozneje, sedaj grem k materi, da ji oznamim svojo srečo, katere v resnici nisem zasluzila. Presim, počakaj še malo, predno pokličeš na čaj. Saj si ravno sedaj hotela?"

"Ne, najprej sem se hotela počakati in zato tudi strica še nisem zbudila. Zato le pojdi k svoji materi, ker bo vesela. Čez nekaj časa bom zbudila strica in predno pride, ste tudi že vedne v obednici. Vso srečo ti želim k tvoji zaroči Ida — saj sta se zaročila?"

"Hvala — da, zaročila sta se. Hans je bil neverjetno ljubezniv in dober. Toda sedaj še ne govori o tem; jutri bo z Longwyjevimi sklerila mir, pa počakali bomo še tudi, da je stvar zaradi dedščine končana. Torej na svilenje, Rut." Smeje si prikimate, Ida pa steče po stopnicah. Rut ne kaj časa postoji in smeje gleda za njo. Kako zelo se je Ida gremčila, kar je tudi za njo dobro.

(Nadaljevanje prihodit.)

Himne držav in narodov

Med raznimi posebnostmi Jugoslavije je tudi ta, da doslej nimajo izvorne državne himne, marveč si pomagajo s potpurijem treh plemenskih himen, povezanih v navidezno enotno besedilo in kompozicijo. To je res nekaka posebnost, toda varal bi se, kdor bi mislil, da na svetu ni nič sličnega. Med himnami je mnogo takih, ki so za naše pojmovanje zelo čudne. Tako je na primer z italijansko himno, ki sploh nima besedila in se ne more peti, marveč jo samo godba lahko igra. Tudi španska kraljevska himna je nema in se ne da zapeti, ker nima besedila. Zato pa ima Italija poleg kraljevske himne še fašistično himno "Giovinezza", ki pa se lahko poje ter jo igra-

jo in pojejo tudi ob uradni svečanosti, po melodiji je zelo slična neki slovenski narodni pesmi, ki se poje na Goriškem. Znano je, da je imela stara nemška cesarica himna isti napev, kakor angleška. Po svetovni vojni in po odstavitvi cesarja Viljema so odstavili tudi dotedanja himno ter postavili na njeno mesto avstrijsko himno, ki so jo na Dunaju zavrgli kot spomin na habsburške čase. Na napev avstrijske himne "Bog ohrani" poje tretji rajh znano vsemensko besedilo "Nemčija nad vsem." Dasi je sam napev slovenskega izvora. Skladatelj Havdn, ki se je rodil med gradiščankinim Hrvati, je po slovenski narodni melodiji zložil napev za avstrijsko cesarsko himno. Hrvatski glasbeni strokovnjak Kuhač je v svoji zbirki objavil ljubavno pesem, ki je služila Haydn za osnovo avstrijske himne.

V pogledu besedila so mnoge himne še zanimiveše kakor glede napevov. Kdor čita angleške himne, bi lahko mislil, da je na Angleškem kralj vse in da so Angleži samo najpovznejši podaniki svojega kralja, ki politično ne pomenijo prav ničesar. Besedilo namreč pravi: "O, Bog, reši našega milostljivega kralja, naj dolgo živi naš plemeniti kralj! Daj, da zmagovit, srečen in slaven nad nami dolgo vlada. O Bog, reši nam kralja!" O domovini in narodu — niti besedice.

Mnoge monarhije so si vzele za zgled angleško himno, vendar so dodale nekatere druge domoljubne elemente. Rumuni na primer poje: "Živel kralj, v miru in v časti. Ljubitelj in branitelj naše dežele. Bog daj, da bi bil slaven vladar, naš voditelj in vedno zmagovit v vojni. O, sveci Bog, oče nebeski, podpri s svojo roko rumunsko kraljevsko krono."

Japonska cesarska himna je ena izmed najkrajših, ali nje besedilo leti više ko katerekoli druge himne. "Oj, da bi cesarjeva vlada trajala tisoč let, pa še osemkrat toliko, dokler se kamen ne spremeni v grušče, pokrit z gostim mahom."

Pri Ru-ih je, danes skoro pozabljena carska himna po napevu Glinke donela ko bojni grom: "O Bog, čuvaj carja! Silni vladaj, caruj nam na slavo in sovražnikom na strah, car pravoslavni!"

Po smodniku diši tudi himna velike narodoljubne demokracije Združenih držav. "Oj, povejte, ali vidite v jutranji zarji to zastavo, ki so jo vaši kriki pozdravljali v mraku, katere zvezde in prameni so se, kljubujoč usodi, večerj sredi temne noči vili na naših utrdbah? Pri blisku razpočene bombe smo zagledali ponosno razvito našo milo zastavo. Ali hočejo naše oči gledati, da se ta zvezdna zastava tudi za naprej neustrašeno vije nad ponosno in svobodno deželo?"

Nič pa ni tako nepričakovana, kakor naslednji spev meču in ognju, ki ga vsebuje danska himna himna naroda, ki je danes gotovo eden izmed najbolj miroljubnih. "Kralj Kristijan stoji v dimu in v megli pri velikem jamboru. Njegov meč tolče tako jako, da pod njim pokajo šlemi in lobanje Gotov. Zdalj so ledje spustile jambore in jadra, on pa je skozi dim in meglo zakričal: Bežite vi, ki še lahko bežite, kdo se lahko postavi v boju Kristijanu Danskemu!" Besedilo očividno izhaja še iz onih časov, ko so bili Danci silni in strahoviti bojovníki na morju in na suhem.

Mehikancem se seveda prav nič ne čudimo, da slave svoje oroznike z naslednjo pesmijo: "Mehikanci, čujte bojni krik, primite za uzde, in za mečel. Od silnega groma naših topov drhti zemlja v svoji notranjosti."

AKO nameravate Vašemu prijatelju izročiti darilo za Božič, bi bilo primerno mu darovati slovensko knjigo. — Pogledajte seznam slovenskih knjig v današnji številki.

sti." Kako silno nasprotje mehikanski himni je pobožna molitev letonske himne: "O Bog, blagoslovi našo domacijo, deželico hraniteljico našo, na kateri živimo! Naj nas vse izpolni tvoj blagoslov in naj da vsakemu izmed nas, kar potrebujemo. Tega te prosimo. O, draga domovina, mila Latvija, naj te Bog čuva. Naj on milostivo zaščiti naša sela, naše mesta, naj čuva kmete in gospodo, vse naše ljudi brez razlike."

Podobna domoljubna nota preveva tudi norveško narodno himno, ki jo je spesnil B. Bjornson in ki se v prostem prevodu glasi takole: "Da, mi ljubimo ta kraj, ki se kameronit in šiban od vetrov vzdiguje nad vodo, obenem z našimi hišami. Ljubimo ga in v ljubezni mislimo na našega očeta in na miljo mater ter na blago noč naših sag, ki pogrinja kopreno snu po naši zemlji."

Za konec temu opi-u raznih državnih himen navajamo še švedsko, ki je po sodbi mnogih najlepša in je tako priljubljena na severu, da se poje tudi izven Švedske, pri vseh skupščinah in sestankih germanških severnjakov: "O, ti stari, hladni, gorati naš sever, ti tihi, veseli lani! Pozdravljam te najčudovitejša zemlja sveta, pozdravljam tvoje sonce, tvoje nebo, tvoje zelene livade."

ZIVLJENJE TIK ZA FRONTO.

Kdor ima dovoljenje, da si gre ogledat fronto, piše poročevalec pariške agencije "Radio" zasluhi bližino fronte najprej po silni množini tovornih avtomobilov in drugih vozil, ležečih v jarkih ob cesti. Vožnja po cestah proti fronti je namreč silno težavna, zato se ni čuditi toliki množici ponesečenih vozil, ki so doslužila in doživela svoj neslavni konec v obcestnih jarkih. Ako je vožnja po teh cestah podnevi umetnost, je ponoči naravnost najvišja spretna akrobacija. Šoferji morajo biti pravi virtuozji svojega posla, kar pa nikakor še ne zadostuje;

vsak šofer mora ineti še nekoliko sreče, drugače ne pride prav nikamor. Ponoči je glavna zapoved popolna tema, ki skoro ni nič manjša zapreka, kakor je podnevi sovražno obstreljevanje. Zato ni prav nič čudnega, da najprevidnejši šofer na vsem lepem zavozi v jarek, v drevo ali v kak zid, s čimer je konec njegove vožnje. Za popravljanje pa sedaj nima nihče ne časa ne smisla.

Drugi znak, da je fronta bližja, je popolna praznina v vaseh in seliških. To se pravi: v njih kar mgolovi vojakov, o civilnem prebivalstvu pa ne ni duha ne sluha. Povsod so se vselili vojaki, ki se ponekod bavijo kar s knjetijstvom. Re-de opuščene živali, čistijo pota, perejo svoje perilo pri vsakom vodnjaku itd. Pri vsakem delu odmeva kreпка vojaška kletev, ki seveda ni namenjena za nežna in razvajena ušesa. Vojaki so ves dan zaposleni, najraje pa nadaljujejo delo izseljenih prebivalcev. V nekem fortu mi je pripovedoval poročnik: "Zbrali smo raztopeno živino, jo krmili in skrbeli zanjo. Naučili smo krave, kako je treba hoditi mimo žičnih ograj, a ko smo jih prav lepo zdresirali, se je v tvalnice vmes intendantica in nam ljubo živino zaplenila. Nobenega ozira nimajo ljudje pri intendantci."

Še en zanesljiv znak bližine fronte je geslo, ki ga potrebuje vsak vojak, ki ga potrebuje. Lahko ima človek kopico dovoljenj, od samega vrhovnega poveljnika, lahko si general, pa brez gesla vse eno ne moreš priti nikamor. Ako znaš geslo, je vse silno enostavno. Če pa si geslo pozabil, ti prete resne nevarnosti, izpraševanja, zasliševanja in srečen je lahko vsakdo, ki jo hitro odnese in ki na njem ne obvisi nikak sum. Samo vojaki, ki gredo na fronto, ne potrebujejo gesla. Ti hodijo peš ali pa se pripeljejo na tovornih avtomobilih. Dobro že poznajo življenje na fronti. Včasih jih vidite, kako sede kraj ceste in jedo prav flegmatično pod grmenjem topov in regljanjem strojnice. Vedo, da so v zavežju in da ti strelci niso namenjeni njim.

Kadar pa pridejo s fronte na oddih v ozemlje, se ti vojaki takoj spremene v kmetovalce. Oskrbujejo živino in perutnino, skrbje za pse in mačke, ki so ostali po izpraznitvi.

Včasih se vojaki ustavijo na polju, kjer še nihče ni utegnil požeti zrelega klasja, ker žal jim je letine, ki propada po nemarnem. Z dreves pada sadje, vinogradi so neobrani in vse to služi sedaj za priboljšek vojaški hrani. V izpraznjenih lotarinskih vaseh so vojaki ves dan pridno na delu. Treba je vzdrževati v redu pota in ceste, graditi taborišča, skladišča in zaklonišča. Šele zvečer so ljudje nekoliko prosti, da zategnjejo kako pesemko, vržejo karte ali pa se med njimi razplete pogovor o nedavnem življenju, ki se je tako nepričakovano nehalo.

NEZGODA NA CESTI.

Pred nekaj dnevi se je posestnik Janez S. z Goleka tako nerodno ustavljal s dvovprežnim težkim vozom na državni cesti pri občinskem napajališču pred Krškim, da je zadel vani avtomobil trgovca Branka K. iz Žaleca ki se je vozil iz Zagreba ter je z desno strano avtomobila pokvaril tudi železno in betonsko ograjo nad Savo.

AVSTRALSKO DELAVSTVO PROTI PRISILNI VOJAŠKI SLUŽBI

HAAG, Holandska, 24. nov. — Iz Londona poročajo, da je izjavil voditelj delavcev v avstralskem parlamentu, da avstralsko delavstvo nikakor ne bo "brezpogojno" podpiralo politike angleške vlade. Avstralski delavci so zoper prisilno vojaško službo in proti temu, da bi poslala Avstralija svoje vojaštvo na evropsko bojišče.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

1. Andrej Hofer (Junaški vođa Tiroleev)
2. Belgrajski Biser (Vito Jelenc)
3. Beneška Vedeževalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Burska Vojska (H. Majar)
6. Cvetke
7. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
8. Devica Orleanska
9. Dve silki (Ksaver Meško)
10. Duhovni boj (Lovrenc Skupol)
11. Fra Diavolo
12. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
13. Hudo Brezdno (Fr. Erjavec)
14. Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Teffi)
15. Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman)
16. Mesija (Dr. Jeglič)
17. Mladim Srcem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
18. Maron, krščanski deček z Libanona
19. Musolino
20. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
21. Pariški Zintar
22. Patria, Povest iz irske Junaške dobe (H. Federer)
23. Paberk iz Roža (Ivan Albrecht)
24. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
25. Požigalec
26. Pravljice (H. Majar)
27. Pravljice in pripovedke za mala dino (S. Košutnik)
28. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
29. Ptice Selivke (Tagore)
30. Praški Judek (Josip Volc)
31. Prapračanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
32. Pregnanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
33. Rdeča in bela vrtina (Anton Huonder)
34. Revolucija na Portugalskem
35. Sisto s Sesto (H. Federer)
36. Skozi Širno Indijo
37. Spisi Kristofa Šmida
38. Student naj bo (S. Flunžar)
39. Suneški Invalid (S. Košutnik)
40. Sveta Notburga
41. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
42. Vrtinar (Tagore)
43. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
44. Vojnimir ali Poganstvo in krščanstvo (Josip Ogrinec)
45. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
46. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
47. Zgodovinske anekdote (Dr. Šarabon)
48. Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekotično izkazana.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA

Glas Naroda

216 WEST 18th STREET

NEW YORK